

Okruhy otázek k atestační zkoušce specializačního vzdělávání v oboru Výživa dětí

Nutriční terapeut pro výživu dětí

I. Klinická výživa

1. Plošný nutriční screening

Metodika tvorby screeningových dotazníků pro dětské pacienty, dle věkových skupin v jednotlivých typech zařízení, vyhodnocování získaných dat a práce s nimi.

2. Nutriční anamnéza

Druhy vyšetření, účel, význam získaných výsledků.

3. Malnutrice

Definice, příčiny, rozdělení.

4. Klinické projevy malnutrice a její diagnostika

5. Klinické důsledky malnutrice

6. Podstata léčby malnutrice

7. Základní sledování

Biochemické vyšetření u dětských pacientů s malnutricí.

8. Monitorace nutriční podpory

Biochemické vyšetření u dětských pacientů s malnutricí – další sledované parametry.

9. Nutriční tým

Definice, úkoly, jeho složení a způsob práce.

10. Stupňovitá nutriční péče o dětské pacienty

Hlavní úkoly a cíle.

11. Pojem „Dietní systém“

Charakteristika jeho významu, metody zpracování, definice jeho zpracovatelů.

12. Standardizace nutriční péče

Význam standardizace, její vliv na výživový stav dětského pacienta.

13. Stanovení energetické potřeby

Metodika stanovení energetického výdeje u dětských pacientů, propočet energetické potřeby u kriticky nemocných dětí.

14. Enterální výživa

Definice, indikace a kontraindikace. Výhody enterální výživy oproti parenterální.

15. Aplikační systémy enterální výživy

Jednotlivé aplikační systémy, jejich indikace u jednotlivých onemocnění užívaných v pediatrii.

16. Přípravky enterální výživy pro dětské pacienty

Základní rozdělení, domácí enterální výživa.

17. Parenterální výživa

Definice, porovnání enterální a parenterální výživy, výhody a nevýhody.

18. Systém podávání parenterální výživy u dětí

Indikace, limity a cíle.

19. Rozdělení dětské parenterální výživy

Indikace, kontraindikace a komplikace.

20. Dětská parenterální výživa

Strategie stanovení potřeby energie, substráty parenterální výživy, makro a mikroelementy.

21. Metabolické komplikace dětské parenterální výživy

22. Orgánové komplikace parenterální výživy u dětí

23. Komplikace spojené se zaváděním a přítomností centrálního žilního katétru

24. Domácí parenterální výživa

Indikace a kontraindikace, formy.

25. Stanovení nutričních potřeb u jednotlivých věkových skupin dětí.

Stanovování nutričních potřeb u jednotlivých věkových kategorií (na co je kladen důraz). Metody při stanovování energetického výdeje.

II. Fyziologie metabolismu

- 1. Energetické zdroje dětského organismu**
- 2. Zisk energie buňkou, význam mitochondrie**
- 3. Metabolismus sacharidů**
- 4. Metabolismus lipidů**
- 5. Mastné kyseliny**
Třídění, fyziologický význam.
- 6. Metabolismus bílkovin**
- 7. Aminokyseliny**
Význam třídění (esenciální, semiesenciální).
- 8. Dehydratace**
Diagnostika, léčba.
- 9. Metabolismu minerálů**
Nejčastější změny metabolismu (sodík, draslík, vápník, hořčík, fosfor).
- 10. Funkce vitamínů rozpustných ve vodě**
- 11. Funkce vitamínů rozpustných v tucích**
- 12. Acidobazická rovnováha**
Henderson-Haselbalchova rovnice.
- 13. Acidóza**
- 14. Alkalóza**
- 15. Hladovění**
- 16. Hormony se vztahem k metabolismu**
- 17. Stres a hladovění**
- 18. Změny metabolismu ve vztahu k věku**
- 19. Metabolismus sacharidů v dětském věku**
- 20. Metabolismus lipidů v dětském věku**
- 21. Metabolismus bílkovin v dětském věku**
- 22. Změny metabolismu u onkologicky nemocného dítěte**
- 23. Metabolismus sacharidů u onkologicky nemocného dítěte**
- 24. Metabolismus lipidů u onkologicky nemocného dítěte**

25. Metabolismus bílkovin u onkologicky nemocného dítěte

26. Energetický výdej onkologicky nemocného dítěte

27. Mediátory metabolických změn u onkologicky nemocného dítěte

III. Specializovaná nutriční péče

1. Specializované nutriční postupy při střevních vývodech

Indikace pro provedení střevního vývodu, jednotlivé druhy stomií, výživová opatření a individuální dietní postupy. Časné a pozdní komplikace a jejich řešení.

2. Specializované nutriční postupy po střevních operacích

Stavy po střevních operacích, syndrom krátkého střeva. Problematika výživy u dětských pacientů po střevních operacích, perorální příjem, umělá výživa, zásady dietních opatření.

3. Specializované nutriční postupy při idiopatických střevních zánětech

Onemocnění spadající do této kategorie, jejich etiologie, klinický obraz, diagnostika, průběh onemocnění, léčebné možnosti a komplikace. Nutriční opatření při jednotlivých fázích.

4. Specializovaný nutriční postup při onemocnění slinivky břišní

Etiologie, klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Nejnovější nutriční řešení jednotlivých stadií při onemocněních slinivky břišní.

5. Specializovaný nutriční postup potravinových alergií u dětí

Etiologie, klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Rozdělení dle projevů. Základní dietní zásady při léčbě a prevenci alergií.

6. Specializované nutriční postupy při onemocnění ledvin

Etiologie, klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace a prevence u akutního a chronického selhání ledvin, nemoci glomerulů, nefrotického syndromu. Nutriční postupy a opatření u jednotlivých renálních onemocnění. Aktuální nutriční postupy při hemodialýze a při peritoneální dialýze.

7. Specializované nutriční postupy u onemocnění močového měchýře a močových cest

Etiologie, klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace a prevence u zánětů močového měchýře a močových cest, a u nádorového onemocnění močového měchýře. Nutriční postupy a opatření u jednotlivých onemocnění.

8. Specializované nutriční postupy při onemocněních jícnu, vředové choroby žaludku a dvanácterníku

Etiologie, klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace a prevence u jednotlivých peptických onemocnění. Dieta v prevenci a léčbě peptických onemocnění, technologie úpravy pokrmů.

9. Specializované nutriční postupy při diabetu u dětí

Etiologie, klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti a komplikace. Nutriční postupy a opatření při zavedené inzulinové pumpě. Úpravy výživy vzhledem ke stavu a léčbě onemocnění, věku a fyzické aktivitě. Vzájemná spolupráce nutriční terapeutky a diabetologické sestry na poli edukace dítěte a osob o dítě pečujících.

10. Specializované nutriční postupy v chirurgii

Obecné zásady perioperační nutriční péče. Výživa u pacientů po chirurgických výkonech na zažívacím traktu.

11. Specializované nutriční postupy v chirurgii

Zvláštnosti výživy u dětských pacientů. Metody edukace u dětí a osob o dítě pečujících.

12. Specializované nutriční postupy v chirurgii

Zvláštnosti výživy u dětských pacientů po výkonech v oblasti hlavy a krku.

13. Specializované nutriční postupy v chirurgii

Perioperační výživa v traumatologii. Perioperační výživa u chirurgických výkonů mimo GIT.

14. Specializované nutriční postupy při fenylketonurii (PKU) I. typu

Co je podstatou PKU, její screening, dědičnost, rodičovství, těhotenství a prevence syndromu mateřské PKU. Dietní a léčebné přípravky pro speciální výživu.

15. Specializované nutriční postupy při fenylketonurii (PKU) II. typu

Projevy akutní PKU, nutriční postup při stoupající hladině PHE, propočty individuálního nutričního plánu a propočet PHE v běžných potravinách, spolupráce s rodiči a dětmi.

16. Mentální anorexie a bulimie

Vyjmenujte všechny faktory, které se podílí na vzniku tohoto onemocnění.

17. Diagnostika, komorbidita, motivace k léčbě mentální anorexie a bulimie

Klasifikace, diagnostická kritéria a typy diagnóz. Metody používané při léčbě.

18. Standardy léčby mentální anorexie a bulimie

Klinická doporučení, vyšetření, terapie dle diagnóz. Standardy léčby. Vyjmenujte jednotlivé typy vyšetření pro zvolení správnou volbu terapie dětí a adolescentů.

19. Speciální nutriční postupy při léčbě mentální anorexie a bulimie

Jaké možnosti klinické výživy a nutriční péče využíváme, včetně výběru potravin, technologické úpravy, modulárních dietetik a sippingu. Edukace rodičů dítěte nebo adolescenta ve spolupráci s psychologem a psychiatrem.

20. Dětská obezita

Etiologie, prevalence, klinický obraz, diagnostika, léčebné možnosti, komplikace. Definice a stupně obezity u dětí.

21. Komplikace dětské obezity a jejich důsledky

Vyjmenujte možné komplikace, které se vyskytují u obézních dětí a popište jejich průběh.

22. Typy nádorů, jejich chování a diagnostika

Rozdělení nádorů a diagnostické metody.

23. Protinádorová léčba, její typy dle cíle

Vyjmenujte jednotlivé typy léčby a její cíle.

24. Protinádorová léčba, její typy dle léčebné metody, zásady nutriční péče

Popište jednotlivé léčebné metody. Jaké jsou hlavní zásady nutriční péče v průběhu léčby.

25. Nežádoucí účinky protinádorové léčby a jejich ovlivnění

Vedlejší účinky protinádorové léčby, celkové příznaky a nutriční opatření.

26. Nejčastější dietní úpravy při protinádorové léčbě

Aktuální nutriční postupy a opatření u jednotlivých projevů vedlejších účinků. Nejnovější výživová doporučení a postupy a je jejich základní principy.

27. Alternativní výživa

Jednotlivé typy alternativní výživy a jejich zhodnocení a dopad na celkový zdravotní stav onkologického pacienta.

28. Výživa a edukace onkologicky nemocných v domácí péči

Co je základem pro výživová doporučení při stanovení diagnózy, před hospitalizací, v průběhu vyšetření a plánované léčby? Edukace rodiny. Jaká jsou pravidla pro tvorbu a použití edukačních materiálů?

29. Specializované nutriční postupy u obézních dětí

Jaká jsou zásadní pravidla při sestavování specializovaných nutričních postupů při snižování tělesné hmotnosti u dětí a efektivní edukace.

30. Náhradní sladidla ve výživě dětí

Vlastní názor na jejich použití, jejich druhy, oficiální stanoviska k jejich použití, metabolismus zvoleného typu sladidla v organismu.

Doporučená literatura

1. FENDRYCHOVÁ, J.; KLIMOVÍČ, M. *Péče o kriticky nemocné dítě*. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2005. 402 s. ISBN 80-7013-427-5.
2. FOŘT, P. *Aby dětem chutnalo: současná výživa pro kojence, batolata a děti předškolního věku*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2008. 239 s. ISBN 978-80-249-1047-5.
3. FRANĚKOVÁ, S.; DVOŘÁKOVÁ-JANŮ, V. *Psychologie výživy a sociální aspekty jídla*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 256 s., ISBN 80-246-0548-1.
4. GREGORA, M.; ZÁKOSTELECKÁ, D. *Jídelníček kojenců a malých dětí: kojení a umělé mléko, nemléčné příkrmy, dětská obezita, vegetariánské stravování*. 2. dopl. a aktual. vyd. Praha: Grada, 2009. 175 s. ISBN 978-80-247-2716-5.
5. GREGORA, M. *Výživa malých dětí: výchova ke správné výživě, skladba dětské výživy, obezita v dětském věku a jak jí předcházet, alergie a funkční potraviny*. 1. vyd. Praha: Grada, 2004. 95 s. ISBN 80-247-9022-X.
6. HANREICH, I. *Jídlo a pití malých dětí*. 1. vyd. Praha: Grada, 2001. 106 s. ISBN 80-247-0100-6.
7. HRODEK, O.; VAVŘINEC, J. *Pediatric*. 1. vyd. Praha: Galén, 2002. 767 s. ISBN 80-7262-178-5.
8. HRSTKOVÁ, H. a kol. *Výživa kojenců a mladších batolat*. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2003. 77 s. ISBN 80-7013-385-6.
9. ILLKOVÁ, O.; NEČASOVÁ, L.; DAŇKOVÁ, Z. *Zdravá výživa malých dětí: od narození do 6 let*. 2. vyd. Praha: Portál, 2009. 191 s. ISBN 978-80-7367-625-4.
10. KEJVALOVÁ, L. *Výživa dětí od A do Z*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 2005. 157 s. ISBN 80-7021-773-1.
11. KLEIWÄCHTEROVÁ, H.; BRÁZDOVÁ, Z. *Výživový stav člověka a způsoby jeho zjišťování*. 1. přeprac. vyd. Brno: IDV PZ, 2001. 102 s. ISBN 80-7013-336-8.
12. KRCH, F. D. *Bulimie: Jak bojovat s přejídáním*. 3. dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2003. 195 s. ISBN 978-80-247-2130-9.
13. KRCH, F. D. *Mentální anorexie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002. 235 s. ISBN 80-7178-598-9.
14. KRCH, F. D. a kol. *Poruchy příjmu potravy*. 2. aktuál. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2005. 255 s. ISBN 80-247-0840-X.
15. KUDLOVÁ, E.; MYDLILOVÁ, A. *Výživové poradenství u dětí do dvou let*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 148 s. ISBN 80-247-1039-0.

16. LEBL, J.; PROVAZNÍK, K.; HEJCMANOVÁ, L. *Preklinická pediatrie*. 1. přeprac. vyd. Praha: Galén, 2007. 248 s. ISBN 978-80-7262-438-6.
17. MIHÁL, V. a kol. *Vybrané kapitoly z pediatrie I*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998. 136 s. ISBN 80-7067-849-6.
18. MIHÁL, V. a kol. *Vybrané kapitoly z pediatrie II*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998.
19. BENTLEY D., LIFSCHITZ C., LAWSON M., *Pediatric Gastroenterology and Clinical Nutrition*, London: Remedica 2002, ISBN -901346-43-9.
20. LÉBL J., PRŮHOVÁ Š. A KOL. *Abeceda diabetu*, druhé přepracované a rozšířené vydání, Praha: Maxdorf 2004.
21. BUŠINOVÁ I., *Bezlepková kuchařka 1 a 2. díl*, Praha: Grada 2007, ISBN 978-80-247- 1270-3.
22. ŠAMÁNEK M., URBANOVÁ Z. *Prevence aterosklerózy v dětském věku*, Praha: Galén 2003, ISBN 80-7262-229-3.